

ARTIKELEN

Vijftig jaar *Tijdschrift voor Criminologie*

Vooruitgang en verandering in de Nederlandstalige criminologie*

Jan Nijboer, Frank Weerman, Edward Kleemans, Andrea Donker & Els Enhus

Vijftig jaar geleden verscheen het Tijdschrift voor Criminologie voor de eerste keer. Het heeft zich ontwikkeld tot een peer reviewed tijdschrift met kwalitatief en kwantitatief onderzoek van hoge kwaliteit. Jeugd- en levensloopcriminologie, onderzoek naar georganiseerde en organisatiecriminaliteit, criminografisch onderzoek en onderzoek naar geweldscriminaliteit zijn tegenwoordig sterk vertegenwoordigd in het tijdschrift. De veranderingen die het tijdschrift heeft doorgemaakt, zijn een weerslag van meer algemene ontwikkelingen binnen de criminologie in Nederland en België. Dit vakgebied is de laatste 10-15 jaar geprofessionaliseerd en meer internationaal georiënteerd, en de wetenschappelijke achtergrond van criminologen is meer gevarieerd.

In februari 1959 verscheen het eerste nummer van het *Nederlands tijdschrift voor Criminologie*. Dit was het eerste Nederlandse tijdschrift dat zich exclusief op de criminologie richtte. Inmiddels omgedoopt tot *Tijdschrift voor Criminologie* (TvC) is nu een mijlpaal bereikt met het vijftigjarig bestaan, aanleiding voor het uitbrengen van dit jubileumnummer.

Inhoudsopgave uit Nederlands tijdschrift voor Criminologie, eerste nummer, februari 1959

inhoud :

1. Dr. A. L. Janse de Jonge: „Criminologie en phaenomenologie”.
2. J. L. Jessen: „Gezinsgrootte en criminaliteit”.
3. Dr. H. Bianchi: „Criminologische desiderata”.
4. Kroniek.

Een vorig jubileumnummer verscheen ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan. In dat nummer werd ook al een terugblik geworpen. Het ligt dan ook voor de hand dat we ons hier vooral zullen richten op de ontwikkelingen in de laatste tien jaar. Op een aantal punten zullen we de draad weer oppakken waar deze tien jaar geleden werd afgebroken. Zo zullen we nagaan hoe het redactionele beleid zich verder heeft ontwikkeld, hoe vorm en inhoud van de artikelen evolueerden, en ook zullen we bezien wat er is overgebleven van de controverses die in het vorige jubileumnummer zijn besproken.

* Met dank aan Martina Althoff, Lieven Pauwels en René van Swaaningen.

Colofon Nederlands tijdschrift voor Criminologie, eerste nummer, februari 1959

RAAD VAN ADVIES

Prof. Mr. W. P. J. Pompe (voorz.), Prof. Dr. Mr. P. A. H. Baan, Prof. Mr. J. M. van Bemmelen, Prof. Dr. G. Th. Kempe, Mr. E. A. M. Lamers, Dr. H. van Rooy, Prof. Dr. D. Wiersma.

REDACTIE

Dr. H. Bianchi, Mej. Dr. B. L. F. Clemens Schröner, Mr. A. Goedemans (secretaris), J. R. M. van Ratingen, psych. drs., Dr. R. Rijkse en D. Zuithoff, zenuwarts.

VASTE MEDEWERKERS

Mr. G. W. Arendsen Hein	zenuwarts, psychiater aan de inrichting „Groot Batelaar” te Lunteren
A. Bonekamp	paed. drs., orthopaedagoog aan de inrichting „Zandwijk” van de Rijksuniversiteit te Utrecht
M. G. M. van den Dungen	psych. drs., psycholoog aan het Rijksobservatiehuis te Zeist
Prof. Dr. G. H. A. Feber	raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden
Mevr. Prof. Dr. J. C. Hudig	buitengewoon hoogleraar in het kinderrecht en de kindbescherming aan de Rijksuniversiteit te Utrecht
Dr. A. L. Janse de Jonge	zenuwarts, lector in medische psychologie en psycho-pathologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam
J. L. Jessen	soc. drs., socioloog aan de Dr. H. van der Hoevenkliniek te Utrecht.
Prof. Dr. J. Kloek	buitengewoon hoogleraar in de forensische psychiatrie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht
Prof. Dr. W. M. E. Noach	wetenschappelijk hoofdbtenaar aan het Criminologisch Instituut van de Rijksuniversiteit te Utrecht
Dr. C. N. Peijster	hoofdinspecteur van Politie te 's-Gravenhage
Prof. Dr. A. Querido	buitengewoon hoogleraar in de sociale geneeskunde aan de Universiteit van Amsterdam.
Dr. H. A. C. Roem	psycholoog aan het Centrale Opleidingsinstituut voor het Gevangeniswezen te 's-Gravenhage
M. J. A. van Spanje	psych. drs., psycholoog aan de Maatschappij „Zandbergen” te Amersfoort
Dr. S. P. Tammenoms Bakker	zenuwarts te Amsterdam
Dr. G. H. Veringa	wetenschappelijk hoofdbtenaar aan het Ministerie van Justitie te 's-Gravenhage
Mr. S. C. Versele	rechter in de rechtbank te Brussel

Om te beginnen houden we ons bezig met de positie van de Nederlandstalige criminologie zelf. Hoewel dat in het vorige jubileumnummer niet zo expliciet aan de orde kwam, was die positie tien jaar geleden niet in alle opzichten even florissant. Hoe hangt de vlag er nu bij? Hierbij gaan we ook in op de ontwikkelingen in het vakgebied zelf. Wat is er veranderd? Is er vooruitgang in methodologisch opzicht? Vervolgens staan we stil bij de ontwikkeling in redactioneel beleid en in de inhoud van TvC. Welke lijnen zijn hier te trekken? Is er een verschuiving in belangstelling voor bepaalde onderwerpen? Welke themanummers zijn er geweest en wat valt er te zeggen over de invloed daarvan?

In de derde paragraaf verleggen we de aandacht naar het buitenland. Hoe valt de Nederlandstalige criminologie en daarbinnen het *Tijdschrift voor Criminologie* te karakteriseren in het internationale veld? In de conclusie vatten we de ontwikkelingen samen en geven we onze visie op de huidige staat van de Nederlandstalige criminologie.

Verder vindt u verspreid over dit nummer enkele foto's en andere illustraties, waarmee een blik op de (recente) geschiedenis wordt gegeven.

Ontwikkelingen in de Nederlandstalige criminologie

De afgelopen tien jaar heeft de criminologie ontegenzeggelijk weer een belangrijker positie op het wetenschappelijk podium ingenomen. In het begin van de jaren negentig was het in Nederland een betrekkelijk marginaal vakgebied geworden, maar de afgelopen tien jaar is er een sterke groei geweest in het aantal studenten, criminologen en abonnees van het tijdschrift, en in de hoeveelheid onderzoek. Dat geeft dit jubileumnummer een extra feestelijk tintje.

De gewijzigde positie van de Nederlandstalige criminologie

Voor de Nederlandse criminologie zijn eerst het WODC (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, onderdeel van het ministerie van Justitie) en later de oprichting van het NSCR (Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving, een NWO-instelling) van grote betekenis geweest, al heeft dat niet kunnen voorkomen dat de criminologie in de jaren negentig toch enigszins in de versukkeling raakte. Bij mensen die deze ontwikkeling meemaakten, leeft wellicht de gedachte dat de criminologische gemeenschap dat voor een deel ook aan zichzelf te danken had. Vanaf de jaren zeventig werden controversiële thema's aan de orde gesteld, zoals klassenjustitie, feministische criminologie, biosociaal onderzoek, verzetscriminologie, de methodestrijd tussen kwantitatief en kwalitatief georiënteerde onderzoekers en niet te vergeten de discussie over 'goevernementele' criminologie. 'Goevernementeel' (zelfs de spelling was van belang!) heette een vorm van criminologiebeoefening, die zich kritiekloos zou laten inschakelen ten behoeve van beleid.

In deze controverses bestreden criminologen elkaar te vuur en te zwaard. Achteraf bezien is het de vraag of de thema's of de personen nu zo controversieel waren. Het resultaat was wel dat het respectloos en publiekelijk als naïef of incompetent aan

de kaak stellen van collega's het aanzien van de criminologie aanzienlijke schade heeft toegebracht.

Wat is er van de oude controverses geworden? Die zijn grotendeels verdwenen. Klassenjustitie is in Nederland geen controversieel onderwerp meer, maar in België nog wel, al wordt het nu selectiviteit binnen de strafrechtelijke keten genoemd. Het thema criminaliteit als verzet tegen sociale ongelijkheid is helemaal passé. Het debat over de 'goevernementele' criminologie wordt niet meer zo genoemd, maar vindt op een andere manier misschien nog wel plaats. Volgens sommigen heeft de sterke politisering van het thema criminaliteit en veiligheid (in de woorden van David Garland: de 'culture of control') ook geleid tot een minder onafhankelijke rol en positie van deskundigen en tot een strategischer inzet van beleidsonderzoek. De affaire-Buikhuisen heeft een nieuwe wending gekregen met de respectabilisering van de biosociale criminologie. In 2005 werd er zelfs een apart themanummer aan gewijd, *Biosociale perspectieven in de criminologie*.

De discussie rond de relatieve onveiligheid van Nederland, toegespitst op geweld, wordt daarentegen nog steeds gevoerd. De vraag is of de Nederlandse samenleving nu zoveel gewelddadiger is geworden, of dat de stijging in politieregistraties (deels) een gevolg is van grotere bereidheid tot melding, aangifte en registratie en verandering in juridische kwalificatie van geweldsincidenten.¹ Het debat hierover is echter beschaafd van toon en dat is wel eens anders geweest. Misschien is dat wel vooruitgang.

Een belangrijke impuls tot herstel in Nederland werd midden jaren negentig gegeven door de bijdrage van een viertal hoogleraren criminologie aan de commissie-Van Traa, die naar aanleiding van de IRT-affaire onderzoek deed naar ongeoorloofde opsporingsmethoden en georganiseerde criminaliteit (Fijnaut e.a., 1996). Fijnaut, Bovenkerk, Bruinsma en Van de Bunt verrichtten voor de commissie onderzoek naar de aard, ernst en omvang van georganiseerde criminaliteit in Nederland. We mogen hen daar wel dankbaar voor zijn: zij hebben de geboden kans op eminente wijze gegrepen en dat heeft het aanzien van de criminologie zonder meer vooruit geholpen.

De groei van de criminologie heeft daarnaast zeker ook te maken gehad met de initiatieven die werden ontwikkeld aan drie universiteiten in de Randstad: de Erasmus Universiteit in Rotterdam, de Universiteit Leiden en de Vrije Universiteit in Amsterdam. In eendrachtige samenwerking werden hier bachelor- en masteropleidingen criminologie ontwikkeld, zodat de in de samenleving gegroeide interesse voor alles wat met misdaad samenhangt ook op academisch niveau uitgeleefd kon worden. Door deze opleidingen kreeg de criminologie voor het eerst sinds tijden weer een zeker momentum, zoals ook blijkt uit de oprichting van de Onderzoeksschool Maatschappelijke Veiligheid (OMV) in 2001. Als gevolg van deze ontwikkeling is de criminologie nu wel sterker dan vroeger geconcentreerd in de Randstad. Dat geldt niet alleen voor het onderwijs, maar ook voor het onderzoek.

1 Zie o.a. de discussie in het eerste nummer van TvC in 2000 tussen Wittebrood en Junger, Van de Bunt en Bijleveld en Rovers. Verder ook Egelkamp (2002) en Wittebrood en Nieuwbeerta (2006).

Bedreigingen zijn de laatste jaren ook gesignaleerd. Fijnaut (2004) stelde vijf jaar geleden met betrekking tot de beoefening van de criminologie in Nederland: 'Zowel gelet op de (relatieve, in vergelijking met omliggende landen) schaarste van de financiële middelen als op het natuurlijk tekort aan getalenteerde onderzoekers is haar organisatie niet alleen veel te versnipperd maar ook te zeer in handen van de overheid.' Een verdere bedreiging van de academische criminologie is gelegen in het feit dat in het Nederlandse bestel studentenaantallen en onderwijsprestaties geleidelijk aan de belangrijkste financieringsprikkel zijn geworden. Van grote onderzoeksfinanciers als NWO hebben individuele academische criminologen niet heel veel te verwachten. Het gevaar dreigt nu dat door het succes van het onderwijs het academisch onderzoek in de knel komt. Op termijn leidt dat onherroepelijk tot verarming van het universitaire onderwijs en daarmee zou het paard achter de wagen zijn gespannen.

Getalsmatig is het vakgebied uitgebreid wat betreft het aantal beoefenaars. Dat komt niet alleen door alle criminologen die in Rotterdam, Amsterdam en Leiden afstuderen sinds 2005 (bachelor) en 2006 (master) of de Utrechtse masterstudenten sinds 2004. Die toename wordt ook veroorzaakt doordat tegenwoordig gretiger dan vroeger wetenschappers zich criminoloog zijn gaan noemen. Waar eens een zekere gêne bestond voor de kwalificatie criminoloog, is er nu eerder sprake van een zich enthousiast toe-eigenen ervan, zoals verderop ook blijkt uit het artikel van **Rovers en Boers**.²

De ontwikkelingen in België lopen voor een deel parallel met die in Nederland. Vanaf de jaren negentig valt een groei in het criminologisch onderzoek aan universiteiten waar te nemen. Men kent er nauwelijks het uitbesteden van onderzoek aan externe private onderzoeksbureaus. Deze groei in criminologisch onderzoek komt niet zozeer door ontwikkelingen in de criminologie zelf, maar door de veel belangrijker positie die het thema veiligheid in het publieke debat heeft gekregen. Vergelijkt men de ontwikkelingen in Nederland en België, dan valt op dat in België in de jaren tachtig en negentig geen sprake is geweest van een neergang in het aanzien van de criminologie. Grotere studentenaantallen in België zorgden voor een stabielere financiering van de universitaire criminologiedepartementen dan in Nederland. Daarbij zorgden grotere aantallen studenten ook voor een groter criminologisch netwerk in de samenleving. Desondanks is volgens Devroe (2004) in België de investeringsbereidheid van de overheid in criminologisch wetenschappelijk onderzoek en instituties beperkt.

Ontwikkelingen binnen het vakgebied

Niet alleen getalsmatig, ook inhoudelijk is de Nederlandse criminologie niet meer gelijk aan die van enkele decennia geleden. Destijds waren er veel discussies en polemieken. Nu zijn er meer wetenschappelijke beschouwingen en statistieken. Crimineel Nederland wordt op analytisch verfijnde wijze in kaart gebracht, soms in het algemeen, soms uitgesplitst naar typen: delict, delictpleger of geografische locatie van de delicten. Verdwenen zijn de discussies over wat je eigenlijk in kaart zou moeten brengen. En ook hebben criminologen het minder over het bewerkstelligen

2 Vetgedrukte auteursnamen verwijzen naar andere artikelen in dit jubileumnummer.

van maatschappelijke veranderingen, althans niet in conceptuele (kritische of feministische criminologie) en strafrechtelijke zin. De grote bevoegenheid lijkt verdwenen. Waar in de jaren zestig en zeventig criminologen als Bianchi en Hulsman dominant hun stempel drukten op de Nederlandse criminologie, zijn de hoogtijdagen van de kritische criminologie in Nederland nu al weer lang voorbij (Van Swaeningen, 1997).

Gerben Bruinsma stelde op het Vlaamse criminologencongres van 2008 in Gent, waar ook de Vlaamse Vereniging voor Criminologie (VVC) werd opgericht, dat er in België meer dan in Nederland reflexieve beschouwingen worden gehouden. Er is ook een belangrijker plaats voor kritische criminologie en restorative justice. Enerzijds overheersen in het Belgische onderzoek beleidsvragen, gericht op de binnenlandse markt, waarbij de onderzoeksvragen over het algemeen door de opdrachtgever worden aangeleverd. Anderzijds is in het meer fundamentele onderzoek (vooral doctoraten) sprake van veel aandacht voor de kritische criminologie en een voorzichtige schoolvorming ten aanzien van het sociaal constructivisme.

De afwezigheid van expliciete (kritische) schoolvorming binnen de huidige Nederlandse criminologie is opvallend in vergelijking met andere landen. De Duitse criminologie is nog steeds verdeeld in twee stromingen: een traditionele en een kritische criminologie, hoewel dit verschil langzamerhand wel iets minder scherp is geworden. De Spaanse criminologie kende tot voor kort naast een tamelijk ouderwetse, positivistische 'psychiatrische' criminologie vooral een kritische strafrechtsociologie, waarin thema's als (alternatieven voor) gevangeniswezen en drugsbeleid de boventoon voerden. De Angelsaksische kritische criminologie, hoewel minder dominant, heeft nog steeds belangrijke vertegenwoordigers, een eigen tijdschrift en is ook in tekstboeken goed vertegenwoordigd. In Scandinavië lijkt de Noorse criminologie, hoewel er wel uitzonderingen zijn, sterk gedomineerd te worden door een kritische, constructivistische benadering. Zweedse criminologen daarentegen publiceren wat meer in de conventionele Europese criminologische onderzoekslijn.

Hoewel TvC in 1959 is opgericht als tegenhanger van het 'positivistische', meer juridisch georiënteerde *Tijdschrift voor Strafrecht* (later: *Delikt & Delinkwent*), hebben TvC en de Nederlandse criminologiebeoefening zich uiteindelijk dus zonder duidelijke kritische schoolvorming ontwikkeld, al valt niet uit te sluiten dat er langzamerhand weer meer ruimte komt voor een kritische benadering. Het verschil in scholen dat zich in eerste instantie in ideologisch opzicht uit, komt daarnaast ook in methodologisch opzicht tot uiting, vooral in de tegenstelling kwantitatief versus kwalitatief onderzoek. In dit verband kan worden geconstateerd dat recent een TvC-themanummer over kwalitatief onderzoek is verschenen om het kwalitatieve onderzoek meer onder de aandacht te brengen.

De ontwikkelingen in het Nederlandstalige vakgebied kunnen verder deels worden gekenschetst met begrippen als professionalisering en internationalisering. Professionalisering komt tot uiting in een meer op het veld toegesneden specifieke opleiding tot criminoloog en in het in toenemende mate gebruiken van gestandaardiseerde en gevalideerde instrumenten c.q. onderzoeksmethoden. Voorbeelden hiervan zijn te vinden in de benadering van evaluatieonderzoek, hetzij volgens de criteria van de 'Maryland Scientific Methods Scale', hetzij volgens de methode van

'Realist Evaluation'. Langzamerhand ontstaat binnen de criminologie, niet alleen op methodisch terrein, maar ook theoretisch, een 'body of knowledge' met de status van leerboekgegevens. Objectiviteit, distantie en onafhankelijkheid worden als belangrijke kenmerken gezien van criminologische professionals. Een kritische beoordeling door vakgenoten, bijvoorbeeld in de vorm van anonieme peer review, het ontstaan van productienormen en een eigen (beroeps-)vereniging zijn eveneens kenmerken van professionalisering. Wat nog ontbreekt, is een eigen code en bescherming van het beroep van criminoloog.

Internationalisering van het vakgebied is op vele manieren zichtbaar te maken. Nederlandstalige criminologen zijn over het algemeen goed vertegenwoordigd op internationale congressen, velen van hen zijn lid van internationale verenigingen zoals de American Society of Criminology of de European Society of Criminology. Nederlandstalige criminologen publiceren in vooral Engelstalige tijdschriften. Er bestaan veel professionele contacten met buitenlandse collega's. Kortom, de Nederlandstalige criminologie heeft sterke bindingen met de internationale criminologische gemeenschap. Voor een deel is dat te verklaren uit een beperkte omvang en bereik van de Nederlandstalige criminologie, waardoor internationale contacten van levensbelang zijn. Deels is het ook een strategische kwestie omdat het hebben van een internationaal netwerk binnen de academische wereld nu meer dan vroeger als een kwaliteitsindicator geldt.

De inhoudelijke veranderingen binnen de criminologie zijn mede een gevolg van de al eerder gesignaleerde verbreding van de wetenschappers die zich met criminologische vraagstukken bezighouden. Ze mogen zich dan eventueel criminoloog noemen, of door anderen zo worden genoemd, ze zijn vaak (ook) opgeleid als bestuurskundige, psycholoog, politicoloog, orthopedagoog, enzovoort. Al een tijdje erg populair zijn ook de forensische wetenschappen zoals forensische accountancy en forensische psychologie.

Een aparte status heeft de rechtspsychologie. Dat vakgebied betreft de psychologische kennis ten aanzien van actoren en handelingen in de strafrechtsketen. De rechtspsychologie heeft een eigen vereniging, eigen congressen en een eigen masteropleiding. Het is een groeiend vakgebied, dat grotendeels separaat van de criminologie bestaat. Daarin is overigens niets nieuws onder de zon en het is ook geen louter Nederlands verschijnsel. Hollin (2007) beschrijft een vergelijkbare situatie in het Verenigd Koninkrijk. Hij signaleert dat naast de rechtspsychologie, psychologen en sociologen zich al een eeuw bezighouden met onderzoek naar het begrijpen en verklaren van crimineel gedrag. Het merkwaardige is dat er binnen beide disciplines in die eeuw momenten waren dat er grotendeels overeenkomstige theorieën werden geponeerd, maar dat de onderlinge kennisuitwisseling altijd miniem is gebleven. Mogelijk gaat dit veranderen nu een steeds grotere groep criminologen multidisciplinair is opgeleid.

Ontwikkeling in de inhoud van het tijdschrift

De hiervoor beschreven veranderingen in de positie en het vakgebied van de Nederlandstalige criminologie hebben merkbare sporen achtergelaten in de inhoud van

het tijdschrift. Opkomende internationale thema's zijn doorgedrongen in de artikelen van het tijdschrift en ook de bemoeienis van andere vakgebieden met de criminologie is merkbaar in de ruimte binnen het tijdschrift voor aanpalende grensgebieden. Voorts heeft ook de geconstateerde professionalisering en internationalisering van het vakgebied zich voortgezet in de inhoud van het tijdschrift. In deze paragraaf gaan we nader in op de wijze waarop het tijdschrift zich in de afgelopen periode inhoudelijk heeft ontwikkeld.

Veranderingen in het redactionele beleid

Het *Tijdschrift voor Criminologie* heeft vanaf het begin van haar bestaan een gevarieerde, meerkoppige redactie gehad, die in gezamenlijk overleg besluiten nam over de plaatsing van artikelen. In 2003 werd een belangrijke wijziging aangebracht in het beslissingsproces door in het vervolg ieder varia-artikel te laten beoordelen door twee deskundigen van buiten de redactie. Deze experts op verschillende deelgebieden zijn anoniem voor de auteur(s) van het artikel en omgekeerd weten de beoordelaars ook niet wie het manuscript heeft geschreven. Sinds enige jaren wordt ook bij themanummers gebruik gemaakt van anonieme reviewers.³

Naast deze anonieme beoordelaar(s) worden manuscripten nog steeds door de voltallige redactie gelezen en beoordeeld. Daarbij kan nog worden afgeweken van het oordeel van de reviewers, vooral als deze niet tot eensluidende conclusies komen. Vaak komen redactieleden nog met nieuwe suggesties ter verbetering of methodologische problemen die door beoordelaars over het hoofd zijn gezien. Deze uitgebreide procedure zorgt er mede voor dat artikelen in TvC uiteindelijk van hoge kwaliteit zijn. Het betekent echter ook dat auteurs vaak een lange lijst met belangrijke en minder belangrijke wensen krijgen voorgeschoteld.

Naar ons inzicht heeft deze reviewprocedure geleid tot met name een hogere methodologische kwaliteit van de artikelen. Verschillende artikelen vinden later dan ook in vertaalde en bewerkte vorm een weg naar hoogaangeschreven internationale tijdschriften zoals *Criminology*, *British Journal of Criminology* en *European Journal of Criminology*. De verandering in de reviewprocedure is ook in lijn met de ingezette professionalisering en internationalisering van het vakgebied en was in die zin ook noodzakelijk. Langzamerhand raken auteur(s) meer gewend aan de procedure en ook worden er steeds betere beoordelingen afgeleverd. Maar aan deze procedure kleeft ook een keerzijde die onlangs uitvoerig door Tittle (2008) is belicht in *The Criminologist*, het verenigingsblad van de Amerikaanse criminologen. Hij signaleert het gevaar dat meer gedurfd of controversiële artikelen het niet halen of zelfs door auteur(s) niet eens worden ingediend omdat ze door reviewers toch worden afgewezen. Zeker als auteurs in belangrijke mate afwijken van gevestigde personen die nu eenmaal vaak als beoordelaars worden gevraagd. Ook kan de reviewprocedure leiden tot saaie of onnodig lange artikelen omdat auteur(s) zich moeten

3 Hoewel themaredacties gewoonlijk al bestaan uit, deels externe, ter zake deskundigen, worden ook voor themanummers meestal twee reviewers ingeschakeld, waaronder zeker een niet-betrokken generalistische reviewer die de grote lijnen en de algemene wetenschappelijke kwaliteit van de bijdrage beoordeelt.

indekken (of dat vooraf al doen) voor allerlei methodologische details of gevoelheden van potentiële reviewers.

De wijziging van de beoordelingsprocedure was weliswaar de belangrijkste, maar niet de enige beleidswijziging in de afgelopen periode. Zo is aan het begin van het afgelopen decennium een nieuw onderdeel van TvC ingesteld, de kroniek. Het idee hierachter was dat in een aantal aanpalende wetenschapsgebieden van de criminologie veel ontwikkelingen plaatsvinden die interessant kunnen zijn voor criminologen. In beginsel waren er vier gebieden geselecteerd, die roulerend aan bod kwamen: historische criminologie, rechtspsychologie, psychiatrie, en economische bijdragen aan de criminologie. In 1998 is psychiatrie vervangen door biologie. Sinds 2007 twee jaar is het beleid ten aanzien van de kronieken enigszins verbreed: de onderwerpen zijn verder uitgebreid en kunnen worden aangevuld wanneer er relevante ontwikkelingen in andere aangrenzende vakgebieden worden gesignaleerd. Zo zijn er onlangs kronieken opgenomen over victimologie, penologie en ontwikkelingspsychologie. De opname van deze kronieken illustreert de verbreding van het vakgebied en de voortschrijdende vervaechting met andere disciplines.

Tot slot kan worden gesignaleerd dat ook in het aanbod van de kopij sprake is van een verbreding naar andere vakgebieden. Het tijdschrift wordt in toenemende mate gezien als publicatiemedium door auteurs die niet uit de criminologische wereld afkomstig zijn. De redactie juicht dit toe en probeert dit te stimuleren. Tegelijkertijd wordt ervoor gewaakt dat artikelen wel relevant zijn voor de criminologische wereld in haar breedte en variatie. Al te specialistische of technische artikelen die slechts interessant zijn voor een kleine groep of artikelen die te ver buiten de kern van de criminologische wetenschap vallen, worden daarom al in een vroeg stadium uitgesloten, hoe goed ze op zichzelf misschien ook zijn. Verder wordt, noodgedwongen, ook een selectie gemaakt van te bespreken proefschriften en oraties. Het aanbod daarvan wordt steeds groter, niet alleen vanuit de criminologische wereld maar ook van daarbuiten. Steeds moet de afweging worden gemaakt welke publicaties het meest relevant zijn voor de criminologie en welke wellicht beter in een ander tijdschrift opgenomen kunnen worden of bijvoorbeeld in *De Criminoloog*, de nieuwsbrief van de Nederlandse Vereniging voor Kriminologie (NVK).

Ontwikkelingen in de inhoud van de varia-artikelen

Empirische artikelen, waarin de resultaten van onderzoek worden gepresenteerd, vormen vanouds een belangrijk onderdeel van TvC. Dat is in het afgelopen decennium niet veranderd. De nadruk is sterker komen te liggen op geavanceerd kwantitatief onderzoek, zoals blijkt uit analyses van **Bijleveld en Van der Leun**. Uit het cijfermatige overzicht door **Rovers en Boers** blijkt tevens dat vrijwel alle artikelen tegenwoordig vanuit een sociaalwetenschappelijke invalshoek zijn geschreven. Daarbinnen valt op dat de disciplinaire achtergrond van auteurs steeds meer gevarieerd is. Verder zijn de institutionele ontwikkelingen die in het artikel van **Bruinsma en Walgrave** worden beschreven, zoals de opkomst van het NSCR, duidelijk terug te zien in de institutionele achtergrond van de auteurs.

Binnen de grote lijnen die in bovenstaande bijdragen aan dit jubileumnummer worden besproken, valt op dat een aantal thema's opvallend vaak terugkeert bij de varia-artikelen in het afgelopen decennium. Om te beginnen is dat het thema *criminaliteit*

over de levensloop dat in de een of andere vorm onderwerp is van een groot aantal artikelen in het afgelopen decennium. Veel artikelen hebben het woord 'recidive' in de titel of samenvatting en analyseren meer algemene patronen in de recidive van daders of proberen te achterhalen welke factoren voorspellend zijn voor recidive van (specifieke groepen) daders. Vooral de laatste vijf jaren worden veel artikelen geschreven vanuit het perspectief van de ontwikkelings- en levensloopcriminologie, waarbij vaak wordt gepoogd meerdere categorieën daders met verschillende ontwikkelingstrajecten te onderscheiden. Deze toename in aandacht voor criminaliteit gedurende de levensloop heeft enerzijds te maken met de betere beschikbaarheid en benutting van allerlei (justitiële) databronnen. Zo is allerlei justitiële documentatie verzameld in grote databestanden zoals de WODC-recidivemonitor en de Criminele Carrière- en Levensloopstudie van het NSCR, en worden justitiële rapportages zoals persoonlijkheidsonderzoeken steeds beter benut. Anderzijds heeft ook de vooruitgang in statistische technieken een belangrijke rol gespeeld, waaronder de door Nagin verder ontwikkelde mogelijkheid om latente groepen te onderscheiden aan de hand van criminele carrièregegevens (zie Nagin, 2005).

Andere thema's die regelmatig terugkeren in de inhoudsopgaven van de varianummers zijn buurten en de spreiding van misdaad, geweldscriminaliteit, slachtofferschap en de totstandkoming van cijfers. Ook is er regelmatig aandacht voor verschillende vormen van jeugdcriminaliteit, georganiseerde misdaad en organisatiecriminaliteit. In vergelijking met eerdere periodes zijn andere thema's naar de achtergrond gedrongen. Zo krijgt bijvoorbeeld de straftoemeting, en vooral ongelijkheid daarin, nu veel minder aandacht dan in de jaren zeventig en tachtig.

Aan de inhoud van de varia-artikelen is ook goed merkbaar dat de criminologie zich de afgelopen jaren heeft geprofessionaliseerd en zich meer is gaan richten op de internationale ontwikkelingen in het vakgebied. De professionalisering komt naar voren in de standaardwijze waarop de artikelen steeds meer worden ingedeeld (inleiding, theorie, methode, resultaten, discussie) en in de toepassing van steeds betere en geavanceerdere onderzoeksmethoden. De internationalisering komt niet alleen naar voren in de toename van het aantal Engelstalige verwijzingen (zie het overzicht van **Rovers en Boers**), maar ook in het gegeven dat internationale ontwikkelingen in het vakgebied tegenwoordig veel eerder worden opgemerkt in de artikelen. Zo werd in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw maar weinig gerefereerd aan recente Engelstalige publicaties. Zo heeft het bijvoorbeeld tot 1985 geduurd voordat het standaardwerk van Hirschi *Causes of Delinquency* (1969) voor het eerst werd genoemd in het tijdschrift. Tegenwoordig zien we dat belangrijke publicaties in het buitenland al snel doorsijpelen in de Nederlandstalige artikelen in het tijdschrift en dat veel auteur(s) ook een overzicht geven van wat er internationaal op hun gebied is verschenen.

Volgens sommigen hebben de hiervoor beschreven ontwikkelingen zich echter ook vertaald in een grotere eenvormigheid van het tijdschrift. Dat hoeft niet per se negatief te zijn (het kan ook wijzen op een grotere methodologische kwaliteit). Maar het valt niet te ontkennen dat het in sommige afleveringen van het tijdschrift aan variatie enigszins ontbreekt. Regelmatig verschijnen er nummers met alleen kwantitatieve artikelen die vooral handelen over criminaliteitscijfers, risicofactoren en

levenslooptrajecten. Uit de enige tijd geleden gehouden lezersenquête – waarin TvC overigens positief naar voren kwam – bleek dat een groep lezers behoefte heeft aan meer gevarieerde en gedurfdere artikelen, liefst op basis van kwalitatieve onderzoeksmethoden.⁴ Daaraan ontbreekt het gelukkig niet helemaal, zeker niet als we ook een aantal recente themanummers in ogenschouw nemen. Toch blijft door een groter aanbod het kwantitatieve onderzoek de inhoud van de varianummers domineren.

Ontwikkelingen in de inhoud van de themanummers

In de jaren zeventig en tachtig verscheen ongeveer eens per jaar een themanummer van TvC. In de jaren negentig werd – mede vanwege een gebrek aan ingezonden kopij – om en om een varianummer en een themanummer uitgebracht. Ook in de afgelopen periode zijn per jaar bijna altijd twee themanummers verschenen, al is de laatste jaren vanwege de overvloed aan kopij voor varianummers wel eens een themanummer verschoven.

De thema's van de afgelopen jaren zijn te rubriceren in vier hoofdcategorieën. Ten eerste handelen veel themanummers over een bepaald type delicten of daders, zoals *Mensenhandel/mensensmokkel*, *Diamant en conflict* en *Seksuele delinquenten*. De meeste afleveringen vallen onder deze categorie. Ten tweede zijn er themanummers die handelen over belangrijke ontwikkelingen binnen het vakgebied, zoals *De internationale slachtofferenquête*, *Biosociale perspectieven in de criminologie* en *Ontwikkelings- en levensloopcriminologie*. Ten derde zijn er nummers die speciaal gaan over de reacties op criminaliteit of de instanties die zich daarmee bezighouden, bijvoorbeeld over *Politie in Nederland en België*, *Toezicht en compliance* en ook *Eigenrichting en burgerschap*. Ten vierde zijn er themanummers die handelen over het vakgebied zelf, waarvan dit en eerdere jubileumnummers de belangrijkste voorbeelden zijn.

In vergelijking met voorgaande jaren valt op dat sommige thema's zijn teruggekeerd in een andere vorm. Zo is er als vervolg op het eerdere themanummer *Heroïne en criminaliteit* onlangs weer een (breder) themanummer *Drugs en drugshandel* geproduceerd. Het themanummer *Theoretische integratie* kreeg onlangs een vervolg met *Theoretische Vernieuwing*. En ook de politie werd na *Prenties en prestaties van de politie* enige jaren geleden opnieuw onder de loep genomen. Opvallend genoeg werd er in de afgelopen periode geen themanummer expliciet gewijd aan belangrijke beleidsontwikkelingen op het terrein van criminaliteit, al gaat het themanummer *Toezicht en Compliance* wel over belangrijke ontwikkelingen in het bestuur en de reactie op regelovertreding. In de jaren tachtig en negentig werd daaraan veel meer aandacht besteed, en verschenen themanummers *Politiek en Criminaliteit*, *De Commissie Kleine Criminaliteit* en *Recht in Beweging*.

Verder lijkt een aantal themanummers in het verleden nadrukkelijk het doel te hebben de Nederlandse criminologie op een aantal internationale ontwikkelingen te wijzen en onderzoek daarnaar te stimuleren. Voorbeelden zijn de nummers over *Maatschappelijke bindingen en Criminaliteit*, *Rationele keuze en Criminaliteit*, en *Beschaming, Re-integratie en Herstelrecht*. De redactie leek hiermee belangrijke bui-

4 Dat sluit overigens niet uit dat kwantitatieve artikelen ook heel gedurfd zijn, maar de nadruk op analytische technieken en statistische significantie maakt dat de gedurfdheid niet altijd overkomt.

tenlandse perspectieven op de agenda te willen zetten, zoals bindingstheorieën, rationele keuzebenaderingen of het werk van Braithwaite. Het is zeer denkbaar dat deze themanummers tot meer onderzoek en publicaties hebben geleid over het onderwerp dat centraal stond.

In het afgelopen decennium lijkt deze stimulerende doelstelling van themanummers aanvankelijk verdwenen. In de eerste jaren gaan de meeste themanummers over bepaalde typen delicten of daders waarnaar op dat moment al vrij veel onderzoek werd gedaan. Vanaf ongeveer 2004 verschijnen er weer meer themanummers die bepaalde internationale ontwikkelingen als focus hebben zoals *Ontwikkelings- en levensloopcriminologie*, *Biosociale perspectieven in de criminologie* en *Experimentele Criminologie*. Recent verschenen er enkele themanummers waarbij gebruik werd gemaakt van een 'call for papers' om criminologen aan te zetten artikelen te gaan schrijven over theorie of kwalitatief onderzoek. Ook wordt hiermee beoogd om zo breed mogelijk te werven onder potentiële auteurs. Daarmee lijkt de stimulerende doelstelling van themanummers weer helemaal terug.

Tijdschrift voor Criminologie en buitenlandse tijdschriften

Bij een vergelijking van TvC met de belangrijkste buitenlandse criminologische tijdschriften vinden we een aantal overeenkomsten. Zo domineren kwantitatief georiënteerde artikelen ook veel buitenlandse, peer reviewed tijdschriften zoals *Criminology*, *Journal of Research in Crime and Delinquency*, *British Journal of Criminology* en *European Journal of Criminology*. Een uitzondering is het tijdschrift *Deviance et Société*, waarin hoofdzakelijk kwalitatief onderzoek gepubliceerd wordt. Kwalitatieve en theoretisch georiënteerde artikelen vinden ook vaker hun weg naar meer gespecialiseerde tijdschriften. Daarnaast speelt natuurlijk ook het aanbod aan potentiële artikelen een rol: als in een land relatief veel of juist weinig onderzoek wordt gedaan naar bepaalde thema's, dan zal dit ook worden weerspiegeld in een tijdschrift, onafhankelijk van het redactiebeleid.

Tonry en Bijleveld (2007, 23-24) noemen het Nederlandse criminologische onderzoek op bepaalde terreinen 'reasonably ample and impressively vibrant in a number of subjects, notably including organizational and white-collar crime ... organized crime ... juvenile delinquency ... juvenile justice...', and immigration and crime. Work in these areas matches that anywhere else in the world in rigor, sophistication, and imagination.' Thema's zoals jeugd, levensloop, criminaliteitscijfers en spreiding van criminaliteit zijn zowel in TvC als in buitenlandse tijdschriften goed vertegenwoordigd.

Er is echter ook een aantal onderwerpen waarnaar in vergelijking met andere landen in Nederland relatief weinig of geen onderzoek wordt gedaan en/of die in TvC relatief weinig of zelfs helemaal geen aandacht krijgen. Zo is in de afgelopen tien jaar in TvC weinig geschreven over 'criminal justice' onderwerpen in ruimere zin, waaronder policing, sentencing, restoring justice/restorative justice (zie ook Tonry & Bijleveld, 1997, 25-26). Het is vooral opvallend dat er, niet alleen in TvC maar in de Nederlandse criminologie als geheel, relatief weinig onderzoek wordt gerapporteerd over de werking van gevangenissen en de effecten van opsluiting. In de Angelsak-

sische en Scandinavische tijdschriften en in een tijdschrift als *Deviance et Societé* wordt juist veel aandacht besteed aan reflectie over en onderzoek naar het justitiesysteem, het 'juvenile justice system' in het bijzonder, aan onderzoek naar gerechtelijke dwalingen of naar het overheidsbeleid, aan onderwerpen als gevangenen en gevangeniswezen, punitiviteit, crime prevention, policing en racisme.

Een ander onderbelicht onderwerp is de 'theoretisering' van het eigen onderzoek dan wel theoretisch onderzoek in het algemeen (Fijnaut, 2004). Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de redactie van TvC bewust heeft getracht in dit manco te voorzien door middel van een speciaal themanummer over theoretische vernieuwing. Kijken we echter naar buitenlandse tijdschriften, dan krijgt de theorievorming in allerlei varianten daarin structureel meer aandacht, ook theorieën die in de Nederlandse criminologie niet zo in de belangstelling staan, bijvoorbeeld de general strain theorie (Agnew), de conflicttheorie (Turk), de theory of law (Black), contingent causation (Zimring en Hawkins), of de theory of coercion and social support (Colvin en Cullen). In buitenlandse tijdschriften zien we ook veel meer theoretische stellingnames, theoriebespreking en toetsing, bijvoorbeeld het theoretische werk van Wikström over de rol van self control bij het ontstaan van crimineel gedrag en zijn situational action theory.

Belangrijke thema's in verband met het internationale aspect van de criminologie (globalisering, milieucriminaliteit, terrorisme, mensenrechten, genocide) vinden we ook nog niet of nauwelijks terug in de inhoud van TvC. Dat is beslist anders in tijdschriften zoals de *British Journal of Criminology*, *Deviance et Societé* of de *European Journal of Criminology*. Ook in Latijns Amerika heeft de kritische criminologie, met aandacht voor antiglobalisme en antineoliberalisme, meer invloed. Sociaalpolitieke thema's als werkloosheid, armoede, macht, economische participatie en mensenrechten blijven in TvC relatief onderbelicht in vergelijking met de Latijnse, de Angelsaksische of de Scandinavische criminologische tijdschriften. Een ander, internationaal gezien belangrijk maar in TvC vrijwel afwezig thema is gender. In Spanje hebben sociale bewegingen, vooral de vrouwenbeweging, huiselijk geweld al vroeg tot één van de meest centrale thema's in de criminologie gemaakt. Ook in de Angelsaksische en in de Scandinavische literatuur is het genderperspectief veel belangrijker.

Ten slotte komen we bepaalde specifieke vormen van criminaliteit in buitenlandse tijdschriften wel en in TvC nauwelijks tegen. Daarbij valt te denken aan witteboordencriminaliteit, state crime, hate crime, sigarettensmokkel en autodiefstal. Een meer monografische benadering van specifieke delictsoorten is in TvC nagenoeg afwezig. Hoewel het onderzoek naar georganiseerde criminaliteit toonaangevend is (Van Swaaningen, 2006) komt dat in TvC, buiten speciaal daarop toegespitste themanummers niet zo terug. De varianummers weerspiegelen vooral wat Fijnaut, met dank aan Henk van de Bunt, de criminologie van het kleine kwaad heeft genoemd. De Nederlandstalige criminologie is, zeker in vergelijking met de Angelsaksische, veel kleinschaliger. Het is vanzelfsprekend dat dit ook naar voren komt in het bereik van het onderzoek en van de publicaties in TvC. Maar dat verklaart niet alle hiervoor genoemde verschillen. In feite valt in de vergelijking met het buitenland nog het

meest op dat uit de in TvC gepubliceerde artikelen over het algemeen weinig betrokkenheid en engagement spreekt, maar veeleer een soort professionele distantie.

Naar synthese en nieuwe uitdagingen

In de afgelopen tien jaar is de positie en het aanzien van de Nederlandstalige criminologie verbeterd. Criminologie is populair bij studenten, het aantal criminologen is gegroeid en ook op inhoudelijk terrein is er weer meer leven in de brouwerij. Toch is er geen reden om tevreden achterover te leunen, want er zijn zeker ook de nodige bedreigingen voor het vakgebied.

Zo is er de bedreiging door de schaalgrootte. In een tijdperk van economische rationalisering en bezuiniging zullen – dat is een historische wetmatigheid – de grotere kerngebieden, die binnen universitaire en andere bureaucratische organisaties nu eenmaal ook de meeste macht hebben, hun eigen positie zoveel mogelijk in stand proberen te houden. Het eerst zal worden bezuinigd op de kleinere wetenschappelijke randgebieden. De criminologie en de criminologiedepartementen zullen daar een antwoord op moeten vinden, net als de criminologische tijdschriften met een, ondanks de sterke stijging van het aantal abonnees, door hun aard kleinere lezerspubliek. Fijnaut noemde al de risico's van een te sterke versplintering van de academische criminologie. Een naar buiten toe verdeelde criminologie wacht weinig goeds.

In dat opzicht is het goed dat controverses niet meer zo escaleren als in het verleden en dat gevoelige onderwerpen als etniciteit beschaafd worden besproken. Toch moet dat niet zo ver gaan dat ze helemaal niet worden besproken. Sommige thema's, zoals veelplegers, zijn wel in TvC aan de orde geweest, andere, bijvoorbeeld over migratie, overlast van jongeren (nog) niet. Kritische bespiegelingen over het gevoerde criminaliteitsbeleid zijn er nauwelijks. **Niemeijer** stelt ook al dat de professionele en de beleidsgerichte criminologie goed zijn ontwikkeld; de kritische en de publieke daarentegen zwak. Er is bovendien een sterke verbinding of overlapping tussen de professionele en de beleidsgerichte criminologie. De Nederlandse criminologie kenmerkt zich in vergelijking met het buitenland door een sterke nadruk op professionele degelijkheid, maar de echte bevoegenheid ontbreekt. Het blijft over het algemeen strak binnen de gebaande paden en het lijkt wel of er een beduchtheid bestaat om 'grote' onderwerpen zoals milieucriminaliteit, terrorisme, internationale misdrijven, criminologische aspecten van globalisering, gender aan te pakken. Maar dat kan veranderen. TvC heeft inmiddels voor 2009 en 2010 wel themanummers in de maak over radicalisering, over migratie en criminaliteit, en over internationale criminaliteit.

Is er vooruitgang op inhoudelijk en/of methodologisch terrein? We hebben geconstateerd dat de Nederlandstalige criminologie geprofessionaliseerd is en tegelijkertijd sterker dan in het verleden in het internationale veld is ingebed. Dat is zeker winst. Op een aantal terreinen is inhoudelijk vooruitgang geboekt, niet alleen door het ontwikkelen van nieuwe inzichten, maar ook door het loslaten van verouderde, niet werkbaar gebleken opvattingen. Op het gebied van bijvoorbeeld de georganiseerde criminaliteit, organisatiecriminaliteit, het levenslooponderzoek, immigratie

en criminaliteit en de criminografie is de laatste jaren veel onderzoek gedaan en dat heeft geleid tot kennisvermeerdering. Daarnaast zijn oude waarheden als 'nothing works' door gedegen onderzoek en analyse onderuitgehaald. Verder hebben zich in methodologisch opzicht langzamerhand standaarden ontwikkeld waaraan criminologisch onderzoek moet voldoen, wil het in een serieus tijdschrift gepubliceerd kunnen worden.

Tegelijkertijd zien we binnen het criminologische discours weinig echte vernieuwing. Weliswaar neemt de invloed van sommige disciplines zoals de psychologie en de psychiatrie weer toe, maar dat is meer een kwestie van de toepassing van bestaande inzichten op een nieuw terrein dan van een wezenlijk nieuw perspectief. Dat is overigens een veel algemener probleem en betreft niet alleen de criminologie. De huidige academische cultuur met een grote publicatiedruk stimuleert niet het fundamenteel nadenken over nieuwe benaderingen. Veel produceren, veel empirisch onderzoek, maar met een betrekkelijk beperkt effect. Langzamerhand wordt het tijd voor een volgende fase, voor synthetisering, theoretische verdieping en vernieuwing, voor discussie en paradigmawisseling, voor het stellen van nieuwe vragen. Wat heeft de (Nederlandstalige) criminologie bijvoorbeeld te bieden aan theorievorming en onderzoek op het gebied van culpose delicten, waarbij geen sprake is van opzet, die sluipenderwijs – denk aan het verkeersstrafrecht – aan belang hebben gewonnen?

De redactie van TvC probeert door een brede werving en ook door het uitbrengen van themanummers met een call for papers zo veel mogelijk variatie in het tijdschrift te brengen. TvC vormt een open en toegankelijk podium voor het presenteren van goed onderzoek. Het aanbod aan kopij is dan ook dusdanig dat het tijdschrift gevuld kan worden met een behoorlijk gevarieerd aanbod van kwalitatief hoogwaardige artikelen. Daarnaast probeert de redactie sinds enige tijd de Vlaamse inbreng te versterken door het opnemen van meer Vlamingen in de algemene en themaredacties in de hoop dat dit niet alleen meer Belgische stukken zal opleveren, maar ook op die manier eenzijdigheid c.q. eenvormigheid kan tegengaan.

In de hiernavolgende artikelen wordt op een aantal punten uitgebreider ingegaan op de ontwikkelingen in TvC en in de Nederlandstalige criminologiebeoefening. **Rovers en Boers** hebben het in het vorige jubileumnummer verschenen artikel (*Nederlands*) *Tijdschrift voor Criminologie in cijfers* tot en met jaargang 50 bijgewerkt. **Bruinsma en Walgrave** beschrijven, gebaseerd op jarenlange ervaringen in de criminologie in Nederland en België, de ontwikkelingen in de institutionele criminologie in beide landen. **Niemeijer** brengt de geschiedenis van het beleids- en opdrachtonderzoek in beeld en **Van Swaaningen** beschrijft het wel en wee van de opleiding van criminologen. Ten slotte geven **Van der Leun en Bijleveld** antwoord op de vraag wat er de afgelopen jaren is veranderd op het vlak van de methoden en technieken in de artikelen in TvC. Op deze manier wordt met dit jubileumnummer een brede stand van zaken geschetst van de criminologie, voor oude en nieuwe generaties criminologen.

Literatuur

- Bruinsma, G.J.N., Bunt, H.G. van de & Rovers, B. (1999). Inleiding. Overpeinzingen bij 25 jaar NV. In: G.J.N. Bruinsma, H.G. van de Bunt & B. Rovers (red.). *Vooruitzichten in de criminologie*. Amsterdam: Vrije Universiteit, 1-13.
- Bruinsma, G.J.N., Bunt, H.G. van de & Haen Marshall, I. (2001). *Met het oog op de toekomst. Verkenning naar de kennisvragen over misdaad en misdaadbesteding in 2010* (AWT achtergrondstudie no. 24). Den Haag: Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid.
- Bunt, H.G. van de & Bijleveld, C. (2000) Het luisterend oor van de criminoloog. *Tijdschrift voor Criminologie*, 42(1), 55-57.
- Devroe, E. (2004). Over communicerende en complementaire vaten – beleidsrelevant onderzoek in België en Nederland. In: E.R. Kleemans, P. van der Laan & P. Ponsaers (red.). *Criminologie in Nederland. Een Vlaamse spiegel*. *Tijdschrift voor Criminologie*, 56-65.
- Egelkamp, M. (2002). *Inflation der Gewalt? Strafrechtliche und kriminologische Analysen von Qualifikationsentscheidungen in den Niederlanden und Deutschland*. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.
- Engbersen, G. (2008). Criminologie in meervoud. Over theoretische vernieuwingen in de Nederlandse criminologie. *Tijdschrift voor Criminologie*, 50(1), 264-272.
- Fijnaut, C. (2004). De criminologie in Nederland. Een grensoverschrijdende bespiegeling. In: E.R. Kleemans, P. van der Laan, P. Ponsaers (2004). *Criminologie in Nederland. Een Vlaamse spiegel*. *Tijdschrift voor Criminologie*, 5-8.
- Fijnaut, C., Bovenkerk, F., Bruinsma, G. & Bunt, H. van de (1996). *Parlementaire Enquête-commissie Opsporingsmethoden (PEO), Inzake opsporing. Enquête opsporingsmethoden. Bijlage VII. Eindrapport onderzoeksgroep Fijnaut*. Den Haag: Sdu Uitgevers, 22-29.
- Hollin, C.R. (2007). Criminological Psychology. In: M. Maguire, R. Morgan & R. Reiner (eds.). *The Oxford Handbook of Criminology*. Oxford: Oxford University Press, 43-77.
- Nagin, D.S. (2005). *Group-based Modeling of Development*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Redactionele inleiding (1999). Veertig jaar TVC. *Tijdschrift voor Criminologie*, 41(2), 106-122.
- Rovers, B. (2000). Toename van geweld leidt tot betere registratie. *Tijdschrift voor Criminologie*, 42(1), 58-64.
- Swaaningen, R. van (1997). *Critical Criminology. Visions from Europe*. London: Sage.
- Swaaningen, R. van (2004). Veiligheid in Nederland en Europa. Een sociologische beschouwing aan de hand van David Garland. *Justitiële verkenningen*, 30(7), 9-23.
- Swaaningen, R. van (2006). Criminology in the Netherlands. *European Journal of Criminology*, 3(4), 463-501.
- Tittle, C.R. (2008). Fads and Foibles in the Dissemination of Criminological Work. *The Criminologist*, 33(1), 1-4.
- Tonry, M. & Bijleveld, C. (2007). Crime, Criminal Justice and Criminology in the Netherlands. *Crime and Justice: A Review of Research* 35. Chicago: University of Chicago Press, 1-30.
- Wittebrood, K. & Junger, M. (1999). Trends in geweldscriminaliteit: een vergelijking tussen politiestatistieken en slachtofferenquêtes. *Tijdschrift voor Criminologie*, 41(3), 250-267
- Wittebrood, K. & Junger, M. (2000). Trends in geweldscriminaliteit: een repliek. *Tijdschrift voor Criminologie*, 42(1), 64-70.
- Wittebrood, K. & Nieuwbeerta, P. (2006). Een kwart eeuw stijging in geregistreerde criminaliteit. Vooral meer registratie en nauwelijks meer criminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie*, 48(3), 227-242.